

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla LI. Semel Deo dicatum non est ad usus humanos ulterius
transferendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

quod maximè notandum in collatione beneficiorum, quam carere oportet omni conditione suspensivâ, & extintivâ, ne simonia committatur. Similiter resignatio beneficii nullam conditionem admittit. *c. Super eo quod de transactionibus.*

IV. Obj. 1. Tutela testamentario sub conditione dari potest, licet actus legitimus sit *l. Si quis conditione. ff. de testamentaria tutela.*

R. Tutela duob. modis constituitur 1. à patre, qui testamento nominat tutorem. 2. à Iudice. Ab hoc sub conditione non potest dari, à patre autem potest. *Mynsing. §. Furiosus & seqq. Instit. Qui testamento tutores dari posse.*

Ratio differentia est. Quando testator sub conditione scribit tutorem, pendente conditione Iudex alium designat, ne bona hæredum negligantur. Ac quando Iudex tutorem dedit, interim pendente conditione vel die alius Iudex tutorem dare non potest, quo Iudicis factum non suppletur. *l. Neque c. Qui dare tutores, & c. & actis legis in pendenti esse non possunt. l. Muto. §. 1. ff. De tutelis.*

Obj. 2. Hæredis institutio sub conditione fieri potest, ut multis legibus declaratum est. *§. hæres. Instit. De hæ. in 2.*

stituendis. & ff. eod. Illam verò dubitare non licet, actum legitimum esse.

R. Aliud est, hæredem fieri, aliud hæreditatem adire. Hoc posterius excludere conditionem, & diem supra n. r. diximus: illud non excludit, sed recipit: quia hæredis institutio non est ex illarum actionum numero, quarum natura non patitur conditionem, vel ne recipiat. jure cautum est: sed contrarium potius in §. cit. legitur hoc modo. *Hæres, & pure, & sub conditione institui potest, ex certo tempore, aut ad certum tempus non potest.* Denique diem adiectum haberi pro supervacuo placet. Vides diem rejici, conditionem admitti? *V. Bronchorst Centur. 3. Assert. 31.*

Obj. 3. De acceptilatione, quæ conditionem non respuit. *l. Si sub conditione. ff. de acceptilat.*

R. Ibi sermonem esse de conditione tacita, quæ actum non vitiat ut si, quod mihi sub conditione debetur, purè acceptum fecerim, tacita acceptilationi conditio inerit, ut tunc liberatio obveniat, cum præstita conditio fuerit. Quemadmodum marito per acceptilationem dos constituatur, ea tacitam conditionem habebit, si nuptiæ sequantur. *l. Promittendo. §. de iure dos. ff. de verb. signif.*

REGVLA II.

Semel DEO dicatum non est ad usus humanos ulterius transferendum.

1. **C**onsecrantur DEO, id est, à genere communi, & adiaphoro | separatæ in honorem ipsius & cultum res, & homines, transferuntur, indeque non

non jam communes, sed propriae, & sacrae censentur cum differentia tamen, quod homines si arbitrio suo, cum liberi non essent, obtulerint se, & mancipaverint divini cultui, irrito conatu in servitutem, statumque pristinum remittantur, non obstante hac Regula: quod in rebus inanimis fieri non potest. Vnde si res aliqua per errorem ab episcopo consecrata fuerit, manebit ecclesiae, pretio tantum illi, cujus erat, restituta. *c. Nulli. 12. q. 2.* Exempla Regulae multis modis figurat *Glossa*. 1. Si ecclesia ruinam minetur, sitque tectum renovandum, antiquae trabes non possunt ad profanum aedificium aptari, aliumque non sacrum usum. *c. ligna. de consecr. d. 1.* 2. Est casula aliqua, vel aliud vestimentum ecclesiae ex panno aureo, sed vetustate corruptum ita, ut aliquae perierint (fragmenta) supersint, ex his non licet facere bursas hominum. *c. Vestimenta. eod.* 3. Curavit privatus aliquis calicem fieri, qui propterea in dominio ipsius est: illum ad se, quocumque casu, modoque delatum episcopus consecravit, an domino reddet? Ad usum profanum minime. 4. Qui de bonis temporalibus ecclesiae donatis eripere, & aliis usibus applicare praesumunt, ut sacrilegi anathemate feriendi sunt. *c. Conquestus. de fo. comp. c. Religionum. de religios. domibus.* 5. Mancipia ecclesiae non licet permutare, nisi in libertatem, sed cum pro ecclesiastico homine, sive pro mancipio ecclesiae liberando datur, in ecclesiae servitute manere debent. *c. Mancipia. de rerum permut.* In eundem sensum, & hanc multa ab *Impp.* et-

jam constituta sunt. *c. de sacrosan. eccles. Summa continetur in c. Nulli. 12. q. 2.* Quod domino consecratur, sive fuerit homo, sive animal, sive ager, vel quicquid semel fuerit consecratum, sanctum sanctorum domino erit, & ad jus pertinebit sacerdotum. Propter quod inexcusabilis erit omnis homo, qui à Domino, & ecclesia, cui competunt, aufert, vastat, invadit, vel eripit, & usque ad emendationem, ecclesiaeque satisfactionem ut sacrilegus judicetur, & si emendare noluerit, excommunicetur.

II. Amplia I. Ad res, quae vetustate, & longo usu perdiderunt vim suam, & utilitatem, ita, ut abjici possej videantur. Nam si ligna alicujus ecclesiae, hospitalis, monasterii, Oratorii, & simil. exosa, putrida, & inutilia fuerint, exuri debent: si vero solida fuerint, quae igne non pereant facile; confringi, ac comminui, pulveres, & cineres in cavernis parietum, aliove loco recondi debent. ne pedibus conculcentur. *c. Nemo. c. ligna. de consecr. Dist. 1.*

2. Ad personas ecclesiasticas, & religiosas, quae laicae sunt. Ex his enim si cui funus apparandum, non licet indumentis ecclesiae vel altaris corpus involvere. *c. Nemo per ignorantiam. c. Nuptiarum. eod.*

3. Neque ad usus alioqui non illicitos, & indecoros, cujusmodi est ornare novam nuptam, ornare mensam, seu domum Principis. *c. cit. Nuptiarum.* Vbi Nota impudentiana, & scurrilica-

litatem novi Evangelii præconam, & quorum numero cum Carolus adus Archidiaconus VVittenberg. primus incestas nuptias celebraret, reliqui Ministelli ad celebritatem augendam sacerdotum vestibus porcos, asinosque ornârunt, & circumegerunt. Imitati haud multo post Calviniani, quantâ barbarie templa, vasa, vestimenta, aliaque ecclesiæ, & Religionis decora contaminârunt, execratione potiùs quàm narratione prosequendum est. Civitates templis, templa altaribus, altaria imaginibus, imagines honore suo spoliatae sunt. Monasteria in diversoria, sacella in stabula, cælibes in maritos, virgines in lupas transformatae sunt. In sacrosanctam Eucharistiam, res Dei consecratas, in sacra lipsana, calices, aliaque sacra vasa, plus quàm barbarè, & turcicè sævitum est. V. Genebr. Surium, Florim. Remond. Crudelitatis Calvin. theatrum, & id genus alia scripta.

4. Extende ad domicilia & habitacula, sive ad ecclesiam aliquam, sive alium locum, puta, cœnobium, & hospitale pertineant. Nam qui ea sibi vendicare, in diversoria, vel stabula convertere ausus fuerit, excommunicationi subiectus est. Denique ultorem habet, qui domum ipsius in officinam negotiationis transmutet. c. Quæ semel. 19. q. 3.

5. Res Dei semel consecrata nullo unquam tempore præscribi potest: ut neque res usibus publicis deputata, via publica, forum, pons, & similia: etiam si mille anni transierint secundum. Ioann. Andr. c. 2. de præben. in 6. c. Causam. de præscript. Item 16. q. 3. §. Sed aliquando. Inst. de hæc. cap. V. allensis l. 2. tit. 26. §. 8. Sily. V. Præ-

scriptio in n. 4. Zerola Part. 1. V. eod. Bonac. Tom. 2. pag. 413. Less. c. 6. d. 15. n. Layman l. 1. Tr. 4. c. 24. Et l. 4. tr. 6. c. 6. n. 8. Piasce. P. 2. e. 5. f. 438. Vide qua dix. Part. 2. summa sit. 4. §. 5. Damasus Reg. 98:

III. Obj. 1. In l. Continuum adu. §. Cum quis ff. de verbor. oblig. manifestè dicitur ex re sacra profanam posse fieri, quod Regulæ prædictæ contradicit.

R. Verba citati §. Regulam minime confirmant. Cum quis sub hac conditione stipulatus sit, si rem sacram, aut religiosam Titius vendiderit, vel forum, aut habitaculum, & huiusmodi res, quæ publicis usibus in perpetuum relictae sunt, ubi omnino conditio impleri non potest, vel id facere ei non liceat, nullius momenti fore stipulationem, proinde, ac si ea conditio, quæ natura impossibilis est, inserta esset. Nec ad rem pertinet, quod ius mutari potest, & id, quod nunc impossibile est, postea possibile fieri. Intellige per auctoritatem publicam. Nam quod semel dictum est Deo ad usus profanos adhiberi non potest auctoritate privatâ. Manet nihilominus Ecclesiæ ius suum, quæ ex causa rationabili res suas, etiam alienare potest. c. Apostolicus. 12. q. 2. Notum est s. Ambr. dictum l. 2. officior. rel. in c. 70. 12. q. 2. Aurum ecclesiæ habet, non ut servet, sed ut erogat, & subveniat innecessitatibus & paucis interiectis. In his (casibus numeratis) vasa ecclesiæ etiam initiata infringere, conflare, vendere licet; de quo Summissa in v. Simonia.

Obj. 2. Venditio & emptio rei, & loci sacri ab ignorante facta subsistit, & à iure agnoscitur. l. Et liberi cum l. seq. ff. de contrahen. emptione. Vnde consequitur etiam rei sacre dominium in laicos trans-

transferrī posse. *V. Suar. l. 4. con. ex. Angl. c. 19 n. 6 & seq.*

R. Ignorantia, & bona fides illius, qui rem sacram non vendibilem emit, beneficio juris excusatur, & actionem habet ad id, quod interest, adversus venditorem: dominium vero manet apud Ecclesiam, nec transferrī potest per ejusmodi lavatos & erroneos contractus. *V. qua dixi in 2. Part. Summæ tit. 17 §. 2.*

Obj. 3. Servos suos usibus, & ministerio sacro deputatos quolibet ecclesia vendere, vel cum aliis permutare potest, quo facto in manus laicorum devenient jam profani, qui nuper sacri. *c. Fugitivi. c. Injustum. 12. q. 2. c. Mancipia. de ter. permutatōne.*

R. In Conc. apud Silvanellum, quæsitum fuit, utrum mancipia ecclesiarum permutati possint cum mancipiis laicorum, & definitum, non posse, nec debere propter Regulam hæc. *Sen el DEO dicatur* &c. cā tamen conditione permitti, ut ea quæ à laicis recipiunt, in servitute ecclesiæ sint, & quæ ab Ecclesia laicis dantur libertate gaudeant. Absurdum namque est, ut ab ecclesiastica dignitate servus decedens humanæ sit obnoxius servituti. Unde manifestè apparet, ecclesiam jure suo quādātenus cedere, ut Christianæ charitati locus sit. Solvit vinculum servitutis, ut subintret vinculum charitatis. *V. Gloss. in cit. c. Mancipia. & Barb. eod.*

REGVLA LII.

Non præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum.

QUAM conformis hæc Regula æquitati, & rationi sit ex receptis in iure tribus quasi maximis colligitur. 1. Quod nullum est, nullum producit effectum. *l. 4. §. Condemnatum. ff. de re iud. l. Non putavit. §. non quavis ff. de bon. poss. 2. Paria sunt, nullum esse, & esse sine effectu. *Surd. Decis. 51. Barb. in Axion. 147 n. 23; 3. Paria sunt, non fieri, & non sortiri effectum. l. 1. §. Nihil ff. de inof. test. l. Si quis sub conditione ff. de testamentar. tutela. Damasus in Reg. 99. Corita in memorabil. V. actus nullus. Exemplum reperitur in c. 4. & 5. de despons. inoub. Sempronius cum puella nondum septenni sponsalia contraxit, & non**

multò post cum ejusdem matre matrimonium. Matrimonium hoc ratum esse rescripsit Pontifex non obstantibus sponsalibus cum puellā initis, quia de iure non obstant, adeoque non præstant impedimentum publicæ honestatis, ex quo aliàs matrimonij contractus impeditur. 2. Si Canonici scienter indignum nominent, eaque nominatio, seu electio effectu careat, non ideo privantur jure eligendi, quam non præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum. *c. Perpetuo. De elect.*

11. Sed obstare videtur. *c. Quanquam eod. ubi jure eligendi privantur, qui indignum.*

T. 3.